

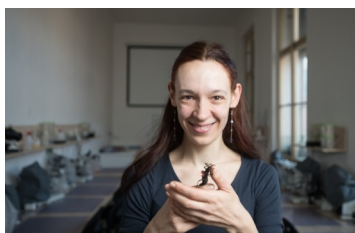

Dagmar Říhová

I havěť může být krásná. Objevíte celý nový svět

Když se řekne malakologie, málokdo ví, že jde o nauku o měkkýších. Proč to taky vědět? Většinou k nim lidé mají buď neutrální, či přímo negativní vztah a nemají chuť se „havětí“, která za sebou často táhne slizkou stopu a ožírá rostliny, podrobně zabývat. **Dagmar Říhová** se při výuce budoucích učitelů na Pedagogické fakultě UK i na kurzech pro středoškoláky snaží tyto „breberky“, jak jim sama říká, přiblížit coby fascinující a často velice krásná stvoření, jichž se není třeba nijak bát.

Dagmaře se averze vůči plžům vyhnula. Od malička ji to totiž táhlo do přírody, odkud domů přinášela nejrůznější drobná zvířata. Ve čtrnácti letech se dozvěděla o letním biologickém soustředění Arachne, jež pořádá Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, a rozhodla se ho zúčastnit. „Potkala jsem tam svoji budoucí školitelku, která později vedla mou diplomovou práci. Udělala na mne tehdy ohromný dojem. Vstoupila do lesa a po necelých dvou hodinách se z něj vrátila s pětadvaceti druhy měkkýšů, jaké jsem nikdy předtím neviděla. Celých těch čtrnáct dnů s mladými přírodovědci bylo pro mě neuvěřitelně inspirativních a ovlivnilo i moje profesní směřování,“ vzpomíná Říhová.

Sáhněte si na žížalu!

Učit zpočátku nechtěla, tento svůj talent odhalila náhodou ve druhém ročníku doktorského studia na katedře zoologie PŘF UK. „Musela jsem tenkrát vést praktika zoologie bezobratlých a ukázalo se, že s nimi mám úspěch. Výuka bavila mě i studenty,“ vypráví, jak během jednoho týdne dokázala proměnit jejich názor nejen na plže.

„Nevěřili byste, kolik lidí si nikdy nesáhlo třeba na žížalu jen proto, že je slizká, připomíná červa a pohybuje se trochu jako had... Ve chvíli, kdy jim ale ukážete, že vy sama se těchto živočichů nebojíte, a dokážete jim je s nadšením představit, nesoustředí se poprvé v životě na své obavy a zkoumají zvířátko objektivně ve všech jeho detailech,“ líčí.

Posluchačům se bezobratlé snaží představit prostřednictvím příběhů. Co potřebují k životu, jak vypadá jejich životní cyklus, kde mají oči, kudy přijímají potravu, proč se bojí světla a podobně. „Všechna krásná poznávací znamení – jako vzory na ulitě, drobné trnky na nožkách, křídelní žilnatinu či chloupky na hrudi – začnou lidé vidět teprve ve chvíli, kdy se zbaví svého odporu. Jdu proto příkladem a ukazuji, že ani jim se nic nestane, pokud si sáhnou na slizké tělíčko. Udělají-li to, rázem objeví celý nový bezobratlý svět. A to je pro mě velká motivace,“ přiznává třiačtyřicetiletá malakoložka.

Vedle výuky na [katedře biologie a environmentálních studií Pedagogické fakulty](#), kde pracuje přes osm let, se stále podílí na náplni letního soustředění Arachne. „Obvykle pro ně připravuji jeden odborný výlet ze

čtrnáctidenního programu. Kolega botanik určí trasu a já ukazuji bezobratlá zvířátka, která se okolo vytyčené cesty vyskytují," říká. Vedle toho organizuje v rámci projektu Přírodovědci konchologický minikurz čili kurz vztahující se k poznávání schránek měkkýšů, a také pitevní praktikum plzáka španělského, což je druh plže původem z Pyrenejského poloostrova a také jeden z nejznámějších zahradních škůdců.

Na konci srpna či začátku září, kdy po horkém létě přicházejí vlhké deště, za nimi vyráží do univerzitní botanické zahrady. Ručně je sesbírání pro pitevní účely, následně usmrtí v sycené vodě a nakonec zamrazí. Mladé zájemce o přírodovědu rovněž seznamuje s původem plzáka, jakým způsobem se k nám dostal a co proti němu můžeme v našich končinách podnikat. „Je velmi zdatný, dokáže ulézt i několik metrů za noc. Především má obrovskou množivou schopnost. Postupuje Evropou v ‚rodinném společenství‘, potomci pokračují v cestě započaté rodiči a pronikají dál a dál,“ vysvětluje Říhová.

Sama v současnosti nezahradničí, ale nejen své rodině doporučuje k eliminaci plzáků ruční sběr. Nepamatují si totiž přesnou cestu k záhonu, z něhož byli vyhozeni. Najdou ho ovšem časem, protože zkrátka neodbytně shánějí úkryt či tu nejlepší potravu, kterou jim právě zahrada se šťavnatými květinami či zeleninou nabízí. „Preferuji proto variantu vysbírat je a odnést co nejdále. Pokud je pouze hodíte sousedovi přes plot, buďto vám je on sám okamžitě vrátí, anebo plzáci během týdne přilezou zpět sami o vlastním chodidle,“ směje se Dagmar s tím, že ona je s přítomností měkkýšů v zahradách smířena: „Naopak si myslím, že do přirozených zahrad drobní plži patří. Například páskovky mohou být i jejich okrasou.“

Mgr. Dagmar Říhová, Ph.D.

Vystudovala gymnázium v Mostě a pak pokračovala na katedře zoologie Přírodovědecké fakulty UK, kde se specializovala na zoologii bezobratlých. Od roku 2011 vyučuje na katedře biologie a environmentálních studií Pedagogické fakulty UK, angažuje se i v letních biologických kurzech.

Text: Jitka Jiříčková • Foto: René Volfík